

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. De Capellanis constituendis in Capellis Regularium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ctis, si ad certum tempus; quibus possitis:

ARTICULUS I.

De Capellanis constituendis in Capellis Regularium.

3040 Ante resolut. not. nos hic non agere de Capellaniis Laicis; nec etiam illis, qui praesunt Capellae sumptae pro Altari, vel Oratorio privato, aut publico; aut etiam aedacula sacra, in qua certi reditus annui constituti sunt pro Capellano, seu ministrante in tali loco, vel singulis, vel certis diebus, stipendio illi constituto pia fundatione, sine Autoritate Episcopi, tamen si perpetuae sint; quia non sunt beneficia Ecclesiastica per num. 3039. modo illis nulla incumbat animarum cura. Sermo igitur est de Capellaniis, acceptis pro Ecclesiis curatis, vel Parochialibus, quae Ecclesiis, vel Monasteriis Monachorum aut aliorum Regularium, unitae, ac incorporatae sunt.

3041 Et de his quaestio est 1. an in illis Capellanus, seu curam exercens possit esse Monachus, vel alius Regularis de Monasterio, cui talis Capella unita est? 2. an talis Capellanus subsit loci Ordinario? 3. in quibus? 4. an in datis Capellis Monachi possint esse soli? 5. an sint ad nutum revocabiles? 6. remissive ad ea, quae jam diximus a n. 733. Quare solum exponemus, quae c. 1. & seqq. h. t. specialiter continentur.

In eo porro sic loquitur Urbanus III. in Ecclesiis, ubi Monachi habitant, populus per Monachum non regatur: sed Capellanus, qui populum regat, ab Episcopo per Consilium Monachorum instituatur, ita, ut ex solius Episcopi arbitrio tam Ordinatio ejus, quam depositio, & totius vitae pendeat conversatio. De hac ipsa materia extat constitutio Bonifacii VIII. in c. unico, eod. in 6. ubi sic loquitur: Presbyteri qui ad curam populi per Monachos in eorum Ecclesiis, praesentantur Episcopis, & instituuntur ab ipsis: (Cum debeant esse perpetui) consuetudine, vel statuto, quovis contrario non obstante, ab eisdem nequeunt Ecclesiis (nisi per Episcopos, & ex causa rationabili) amoveri.

Tom. III.

Demum etiam attendendum est De- 3042
cretum CC. Tridentini Sess. 25. de Regularibus c. 11. ubi dicitur: in Monasteriis, seu domibus Virorum, seu Mulierum, quibus imminet animarum cura personarum secularium, (prater eas, quae sunt illorum Monasteriorum, seu locorum familia) persona, tam Regulares, quam seculares, hujusmodi curam exercentes, subsint immediate in eis, quae ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cujus Diocesi sunt sita.

Subjungit deinde punctum aliud de institutione Curatorum in talibus Ecclesiis, & sic profequitur: nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, nisi ejusdem consensu, ac previo examine per eum, aut ejus Vicarium faciendo; exempto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus; exceptis etiam iis Monasteriis, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque alius Monasterii, seu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochianos exercent: salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in praedicta loca, vel personas jurisdictionem exercent.

Ante resolut. not. quando ipsa Ec- 3043
clesia Monachorum habet populum, curam ejus non Religiosis de tali Monasterio, vel eorum Superiori, sed ipsi Ecclesia annexam esse, nimirum exercendam per eum, qui legitimam potestate illi Rector praeficitur, quoties ea per Monachos regi de jure non potest, qualiter jure antiquo Monachi nulli Ecclesiae curatae, secluso casu necessitatis, & defectus Presbyterorum secularium, qui essent idonei, praefici poterant. Not. 2. dictum c. 1. h. t. excludens Monachos a cura populi, pertinentis ad Ecclesias, ubi Monachi habitant, procedere de jure antiquo, ut norat Abbas in tit. c. 1. n. 5. hodie enim Abbates, in Ecclesiis suis Monasteriis jure plenissimo incorporatis, etiam Regularem continere possunt Rectorem, exclusam omni quoad hoc Episcoporum functione, ut constat ex n. 739.

Ceterum, quid in Ecclesiis Curatis 3044
& Parochialibus sibi unitis jure non pleno, nimirum quoad sola temporalia, possint
Tit. 2 Præ.

Prælati Regularium? constat à n. 739. ubi etiam à n. 470. diximus, eosdem, in ejusmodi Ecclesiis sibi jure pleno, sed non plenissimo incorporatis de jure communi jus præsentandi instituendum competere quidem Monasterio, seu ejus Prælato; jus autem examinandi, ac instituendi, Episcopo diocesis, in qua sita sunt, sed cum limitationibus relatis à n. 741. & seqq. An autem, & qualiter sit in arbitrio tali casu ponere Vicarios in ejusmodi Ecclesiis Regularibus unitis jure pleno, sed non plenissimo, exposuimus à n. 743. etiam spectato decreto Tridentini. Ad eam porrò quæstionem (an in Ecclesia alicui Ecclesiæ Cathedrali, Regulari, vel seculari, ubi constituendus est Vicarius, iste debeat esse secularis, vel possit esse Regularis?) respondimus à n. 750. sed plura de his locis jam citatis.

3045 Ad 1. igitur quæst. in n. 3041. constat ex dict. Ad 2. B. Vicarium, etiam Regularem, in Ecclesiis Monasterio incorporatis jure pleno, sed non plenissimo (nimirum populo manente sub Episcopi jurisdictione) subesse loci Ordinario, per clarum Textum Tridentini in num. 3042. Ad 3. B. hoc ipsum declarari à Trident. cit. nimirum quòd in iis, quæ ad animarum curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, subsint quoad jurisdictionem, visitationem, & correctionem. Hinc Ecclesiæ Regularium exemptorum, & capellæ, Oratoria, & similia loca pia, quæ de se curata non sunt, non veniunt sub hoc decreto in puncto visitationis; cum ipsum clarè procedat de his, quibus incumbit cura animarum id; quod etiam procedit de personis, in quantum ministrantibus illis Ecclesiis, vel Capellis

3046 Ad 4. B. id negari in c. *Ex parte 3. h. 1.* quod esset contra Concilium generale, relatum in c. 2. de Statu Monachorum, & confirmatur c. *ad audientiam* 4. eod. Unde, si facultates Ecclesiæ non ferant tantum, ut Rectori Ecclesiæ Monacho alius Monachus in socium detur, & alatur, potest Abbas, vel alius Prælati Regularis cogi ab Episco-

po, ut per faculares Clericos regatur: quamvis aliàs non possit Prælati Regularis Prioratus solitos gubernari per Regulares, committere Clericis secularibus; sic Abbas in c. *ult. h. 1.* mos tamen hodiernus jam induxit, ut sufficiat, si Ordo permittat, Regulari, qui Prioratum, vel Parochiam unitam Monasterio administrat, adungi unum Socium Regularem; non obstante constitutione CC. Generalis in c. 2. de Statu Monachorum; c. *Ex parte 3. h. 1.* secundum integram lectionem, & Constitut. Pii V. edita 1567. 15. Novembr. requiruntibus adungi eis plures Socios Regulares; præsertim, cum Quaranta in Summa Bullarii V. *Vicarius foraneus* pag. 638. referat, *sufficere unum*, viva voce declaratum esse à Gregorio XII.

ARTICULUS II.

An, & qualiter una Ecclesia possit sibi vindicare jus in alia?

HUIC quæstioni occasionem præbet casus in c. *Dilectus* 2. h. t. relatus. Cum enim Syndicus Ecclesiæ S. Cæcilie ab Oeconomo, sive Procuratore Ecclesiæ S. Laurentii, sita in Parochia S. Cæcilie subjectionem in *petitorio*, & *possessorio* postularet, in scrutiniis, baptisate; Capitulis, & similibus, *titulo præscriptionis* per testes comprobata; & Presbyter S. Laurentii hos ad jurandum paratos vidisset, spontè confessus est, quòd Ecclesia S. Laurentii *scrutinium & baptisma* debeat Ecclesiæ S. Cæcilie, & *ad Capitulum* vocatus venit; super quo, veluti debito, à Sede Apostolica condemnatus fuit; ex adverso autem Oeconomus S. Laurentii proponeret, Ecclesiam S. Laurentii immediate ad Sedem Apostolicam pertinere, hodieque ab eadem *institutionem & destitutionem* liberè ibi exerceri: Pontifex his auditis Ecclesiam S. Laurentii, *ratione baptismatis & scrutiniis*, Ecclesiæ S. Cæcilie obligatam pronuntiavit; *in institutione* autem, & *destitutione*, & *Capitulo*, dictam Ecclesiam ab imperitione Clericorum S. Cæcilie absolvit.